

העצמה אישית תורנית

לקבלת העלון במייל יש לשלוח בקשה לכתובת:
e.shalhevet@gmail.com

ניתן להשיג את עלוני שלהבת באידיש בכתובת:
e.shalhevesyddish@gmail.com

ובאנגלית בכתובת:
e.shalhevesenglish@gmail.com

קול שלהבת

KOL SHALHEVES

ניתן להאזין לשיחות המרתקות
בנושאים:

חינוך
יעוץ נישואין
אמונה
השקפה
ועוד נושאים מגוונים

באידיש, עברית ואנגלית

בקול הלשון:

03-6171103

073-2951103

במחיר שיחה רגילה

בחו"ל קול שלהבת:

929.222.9900

עלון מס' 134 | פרי אחרי-קדושים | אייר תשי"פ

שלהבת

מיסודם של הגאון ר' שמשון דוד פנקוס זצוק"ל והגאון ר' עזריאל טאובר זצוק"ל

דבר המערכת

סחור סחור סחור... סביב סביב סביב... והיכן הנקודה???

פעמיים ביום אנחנו מצווים לקרא קריאת שמע... אם שמת לב: הקריאת שמע הזו שאנחנו קוראים... המסר העיקרי שלה הוא מאוד קצר!!! המסר של ק"ש מתחיל ונגמר בשני משפטים בלבד!!! א. שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד, ב. ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך... זהו!!! עקרונית פה נגמר קריאת שמע... (ובאמת זו היא שיטת רבי אליעזר) כי אם תשים לב: מהפסוק "והיו הדברים האלה..." כבר לא כתוב שום מסר...

רק מה כתוב? שוהיו הדברים האלה- האלה הנ"ל- הנזכרים לעיל!!! שיהיו על לבבך... ושנתם... את מה?? את הנ"ל תשנן לבנך... ודברת בס... את מי?? את הנ"ל... את השני פסוקים הראשונים של ק"ש... הרי ודברת בס בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך... הלאה... וקשרתם... את מה?? שוב את הנ"ל... את השני פסוקים- שמע ואהבת... תקשור אותם על הלב ובין העיניים... וכתבתם... שוב- את מי?? את הנ"ל...

שמת לב??? כל הפסוקים האלו עסוקים כבר בהפנמה!!! בפרסום!! בהחדרה ובשיווק של השני פסוקים הראשונים... שמע ישראל... ואהבת את ה' אלוהיך... המסר עצמו מתחיל ונגמר בשני פסוקים האלו!!! כל השאר זה כבר הרמקול וההגברה והפרסומות ומטה ההסברה...

אם ככה: יש לי קושיה פשוטה:

אני מבין ששמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד זה יסוד היהדות ולכן אני צריך לקרא את זה פעמיים ביום... אני גם מבין ש-ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך זה יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה... ולכן צריך כל יום מחדש לומר את זה... אבל הפסוקים הבאים?? למה גם אותם אני צריך להגיד פעמיים ביום?? למה גם הם חלק מהק"ש שצריך לשנן יום יום... אני מבין שצריך לשנן את "שמע ישראל..." אבל למה צריך לשנן את ה"ושנתם בעצמו???

אני מבין שצריך לקשור את "ואהבת את ה' אלוהיך" לאות על היד ולזכרון בין העיניים... אבל למה גם את הפסוק הזה בעצמו-- "וקשרתם לאות על ירך..." למה גם הוא חלק בלתי נפרד מפרשיות התפילין?? למה גם אותו אני צריך לישא על הזרוע כנגד הלב??

אני מבין שאת הפסוקים שמע ישראל ואהבת... צריך לכתוב אותם על פתח של כל דלת... אבל למה גם את "וכתבתם על מזוזות ביתך" עצמו... למה גם אותו צריך לכתוב על הדלת? הבנת את השאלה???

רק בתור דוגמא: אותו סגנון של שאלה היה לי בייחס לאיגרת הרמב"ן... לפני כמה שנים היה קופה שנהגתי לומר את איגרת הרמב"ן לפחות פעם בשבוע (שכידוע זו סגולה... כהבטחתו של הרמב"ן). ושם בסוף האיגרת הרמב"ן מסיים ואומר: **תקרא את האגרת הזו פעם אחת בשבוע ולא תפחות... למען תצליח בכל דרכיך...** ואני הרי מתיימר להיות למדן... אז התעוררה לי חקירה: כן... צריך לקרא את האיגרת... ואת

המשך בעמ' 2

זה אני כבר עושה... **השאלה היא:** האם גם את המשפט הזה בעצמו... גם אותו בעצמו צריך להגיד?? האם גם הוא חלק בלתי נפרד מהאיגרת שגם אותו צריך להגיד פעם בשבוע?

נו... מה אתה אומר?? פשוט לי שכן!!! ולמה??

כי כשהרמב"ן מסיים את האיגרת שלו ואומר: "תקרא את האיגרת הזו פעם בשבוע ולא תפחות" הוא לא בא לכתוב פה על המרשם כמה פעמים צריך לקחת אותו... זה לא רק הוראה נקודתית... **לא!!! במשפט הזה טמון המשפט החותם והמסכם של כל האיגרת...**

הרמב"ן מסיים את האיגרת... ופונה לבנו ואומר: בני היקר... אני הוא הרמב"ן... אני הוא שכתבתי חיבור רמב"ן מקיף על כל התורה... אני הוא שחיברתי עשרות ספרים על הש"ס ועוד... ומכל הספרים הרבים שחיברתי לא ביקשתי ממך שתעבור עליהם... אפילו לא פעם בשנה... אבל אתה רואה את האיגרת הזו?? אני מבקש ממך שאת זה תקרא פעם בשבוע לא תפחות!!!

במשפט הזה הרמב"ן מומקד את בנו ואומר לו: זה זה!!! באיגרת הזו כתוב הנקודה!!!

ניתן לומר שזה המשפט של איגרת הרמב"ן... אם באיגרת הרמב"ן יש סגולה... זה רק בגלל המשפט הזה- **"תקרא את האיגרת הזו פעם בשבוע לא תפחות-- למען תצליח!!"**

כלומר: אם המשפט האחרון הזה לא היה כתוב באיגרת הרמב"ן... מה היה קורא? היו לוקחים את האיגרת הזו ומבליעים אותה כנספח בתוך כל כתבי הרמב"ן הרבים והחשובים... (אז נו... יש לרמב"ן הרבה כתבים וזו עוד אחד מהאגרות... תסכים איתי שהאפקט והרצינות והתועלת שהיינו מוציאים מהאיגרת הזו הייתה נראית בהתאם...

לכן!!! לכן חלק בלתי נפרד (ואולי אפילו עיקרי) מאיגרת הרמב"ן זו **ההוראה הקיצונית והחסרת תקדים- תקרא את האיגרת הזו פעם בשבוע...** ורק אז!!! רק אז תצליח... רק אם תפנים ותקלוט שבשורות הקצרות מגולם התמצית של דרכי עבודת ה'... רק אז תוכל לעשות מזה חייל ואז בודאי תצליח בכל דרכיך...

עד כאן איגרת הרמב"ן... כמובן במאמר המוסגר... הבאתי את זה רק בתור דוגמא...

וכעת נחזור לעניינינו: על אותו משקל בדיוק:

יש לנו שני פסוקים שאנחנו אומרים כל יום: שמע ישראל... ואהבת את ה' אלוךיך...

הפסוקים האלו הם ההנקודה של היהודי!! בשני פסוקים האלו מגולם ומתמצת עיקר הנקודה של עבודת ה'!! ולכן אנחנו באמת מצווים להזכיר את הפסוקים האלו כל יום...

אבל לא מספיק!!! לא מספיק שאנחנו נגיד את הפסוקים האלו פעמיים ביום ונמשיך הלאה... צריך גם כל פעם מחדש לשנן איזה חשיבות חסרת תקדים יש לפסוקים האלו!!

סו"ס יש ליהודים הרבה מה להגיד בסידור... אנחנו אומרים הרבה פסוקים מידי יום... והיה: אם הפסוקים של "שמע ישראל ואהבת את ה' אלוךיך" יהיו עוד... עוד שני פסוקים שצריך לומר אותם בתפילה... **לא עשינו כלום!!!** גם אם נשנן את הפסוקים האלו פעמיים ביום זה יעבור לידינו... שבביל שהפסוקים האלו יקבלו את הבמה הראויה להם... שבביל זה אנחנו מוכרחים להפנים מידי יום ביומו שעם כל הכבוד לכל התורה כולה... עם כל הכבוד לשישים ריבא אותיות שבתורה... עדיין!!! השני פסוקים האלו: שמע ואהבת... **זה משהו אחר!!!** זה פסוקים שעליהם צריך לכווין את כל הפרוץ'קטורים... צריך לקרב עליהם את הזום קרוב קרוב... והיו הדברים האלה על לבבך!!! ושנתם!! ודברת בס!! וקשרתם!! וכתבתם!! את מה?? את השני פסוקים האלו דייקא!!!

לכן גם את הפסוקים האלו בעצמם צריך לשנן כחלק בלתי נפרד מק"ש... את המיקוד הזה!! את ההכרזה הזו... שהנה... כעת אמרנו שני פסוקים... שזה!!! זו הנקודה של היהדות!!!

קורא יקר: אולי לא הבנת מה באתי פה לחדש... אז אני רוצה לשתף אותך בנימה אישית:

פה!!! לגיליון זה!!! אם שמת לב... יש לגיליון הזה תכנים מאוד קבועים וממוקדים... הגיליון הזה מדבר על המלכת ה'... על ואהבת את ה' אלוךיך בכל מדה ומדה שהוא מודד לך וכו'... **והנה משישה ניגש אלי בהקשר לגיליון זה וטען לי: מה אתה עושה כ"כ הרבה עסק מהמלכת ה' ולקבל באהבה וכו' וכו' (מה שנוצר כאן כל הזמן)?? נכון... זה חשוב... אבל הלאה... יש עוד דברים ביהדות... תעבור לנושא הבא...**

המשיך אותו אחד וטען לי: הרי עם כל הכבוד לזה שצריך לקבל באהבה וכו'... עדיין בשו"ע זה מוזכר רק בסעיף אחד בלבד!!! בשו"ע או"ח... אי שם בסוף חלק ב'... בס' רכ"ב יש שם סעיף אחד בודד שאומר שצריך לקבל באהבה... אבל הלאה... יש חוץ מזה הלכות שבת... והלכות פסח והלכות תערוכות... והלכות תפילה וברכות ותלמוד תורה ושילוח הקן?? בקיצור: למה נתקעת שם??

אני רוצה לציין בנימה אישית: שמאוד לקחתי את זה ללב!!! כי הוא נגע לי בנקודה רגישה... כי גם לי באופן אישי יש רגישות לכל מיני אנשים שנתקעים באיזה נישה מסוימת ביהדות... ולא ממשיכים הלאה... יש לך אחד שנתקע בהתקשרות לצדיקים ונגעל שם ומבחינתו כאן מתחיל ונגמר כל היהדות... ויש אחד אחר שנתקע בענייני צניעות וקדושה וזהו... אין שום דבר חוץ מזה... ויש גם אחד שנתקע בלדעת את כל הש"ס ומבחינתו הכל תלוי ועומד על זה ורק על זה... וכן הלאה וכן הלאה... הרשימה ארוכה... יש לי ריאקציה מהאנשים האלו שמעצבים לרבש"ע את היהדות רק לפי המטר המרובע שהם החליטו במקומו יתברך!!

והנה... כעת מתברר שהגיע תורי... אותו אחד טוען לי שגם אני נתקעתי!!! ואני לשם שינוי נתקעתי בפסוק "שמע ישראל ה' אלוךינו ה' אחד... ואהבת את ה' אלוךיך..."

חשבתי על זה הרבה... אולי הצדק בדבריו... ואז לפתע קלטתי את הנקודה: כן!!! בכל תחום ביהדות... איזה שיהיה... ללא יוצא מן הכלל... מי שנעל בתוך מצווה מסוימת או מקצוע מסוים ביהדות ומסתובב רק סביבו כל היום... יש פה נישה מסוימת!! שלא נותר לנו אלא להזכיר לו... נו... הלאה... תדפדף לעמוד הבא... יש עוד חלקים בעבודת ה' חוץ מזה...

אבל המקום האחד ויחיד ביהדות שהוא אף פעם לא יהיה נישה!!! זה שמע ישראל ואהבת... כן... עם ישראל כבר תקועים ארבעת אלפים שנה עם הפסוק שמע ישראל והם אומרים אותו פעמיים ביום והם עדיין לא דפדפו לעמוד הבא... עם ישראל כבר אלפי שנים מניחים תפילין שכתוב בהם ואהבת את ה' אלוךיך והם עדיין לא גיוונו את התכנים של הקלף הזה... עם ישראל כבר שנים מנשקים מזוזה שכתוב בה מסר אחד ויחיד שעדיין לא גמרנו למצות אותו...

זה המסר היחיד ביהדות שהוא לא נישה!!! זה המסר היחיד שכמה שתדבר עליו זה אף פעם לא יהיה מיותר... ואף פעם זה לא יהיה דיסק שנתקע במקום אחד...

ואם כבר אני מדבר בנימה אישית... אז ברשותך עוד מילה אחת:

זכיתי כס"ד להוציא כבר שני ספרים... ספר **אהבתי** על תפילה... וספר **וימאן** על קדושה... עם כל הכבוד לשני הספרים האלו... שניהם... שני הספרים האלו מדברים על נישות מסוימות ביהדות... אבל התכנים של גיליון שלהבת???

מי שיתקע בספר אהבתי... שידע לו שמחכה לו עוד הרבה עבודה בשלל תחומים אחרים בעבודת ה'... מי שנתקע בספר וימאן... אני מאחל לו שמהר מאוד יצא מהבוץ ויתחיל לפרוח בבית ה'... **אבל מי שיתקע בתכנים של גיליון שלהבת... אתה יודע מה זה???**

זה בסה"כ יהודי שקורא קריאת שמע בוקר וערב... והוא בסה"כ מניח תפילין גם על היד וגם על הראש... והוא בסה"כ מנשק כל יום עשר מזוזות בערך... שבכל המפגשים היומיומיים האלו הוא פגש את המילים:

"ואהבת את ה' אלוךך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך"!!!

ליהודי הזה אתה יכול לקרא בן אדם שנתקע בנישה???

מה נעשה שהאייבישטער בכבודו ובעצמו מצווה אותנו "להיתקע" בזה... וכמוכן לא... לא להיתקע... אדרבה... בכל יום יהיו בעיניך כחדשים...

כלומר: התחום היחיד בעבודת ה' שהוא לא נישא!!! זה עול מלכות שמים!!
התחום היחיד ביהדות שהתורה ממקדת אותנו ללא הרף...

עכשיו אתה מבין למה אנחנו צריכים להזכיר כל יום מחדש את הציוויים: "ושננתם לבנך ודברתם בס... וקשרתם... וכתבתם..." אתה יודע למה???

כי אותו ידיד שהזכרתי מקודם... אני מכיר אותו... אצלו כל היהדות שלו מתחילה ונגמרת רק בקיום ההלכה!! אצלו רק ארבעה טורים שולחן ערוך זה הנושא היחיד שבו מתחיל וגם נגמר כל היהדות... ממילא: אותו יהודי יגיש לקרא את גיליון שלהבת ושוב פעם הוא קורא על המלכת ה'...

ושוב פעם הוא קורא על קבלת יסורים באהבה... ושוב... ואז הוא מגיע אלי בטענה: די!!! הנושא של המלכת ה' מוזכר בשו"ע בסה"כ בסעיף אחד... (וגם על אין כמעט נושאי כלים...) והלאה... חוץ מהסעיף הזה יש עוד המון סימנים כבדים בשו"ע... יש הלכות שהיה והטמנה... יש הלכות מוקצה ועירובי חצרות... ויש איסור והיתר ויש חושן משפט... ולכל זה השו"ע מתייחס לזה הרבה יותר בכובד משקל מאשר הסעיף הבודד הזה בשו"ע שצריך לקבל באהבה... ש... שעלון שלהבת נתקע שם כבר כמה שנים ולא זז משם...

זכעת לסיום:

כא נשאל את עצמנו את השאלה הנוקבת ביותר:

כולי האי ואולי???

אחרי כל השינון... ואחרי כל ה"ושננתם... ודברתם בס... וקשרתם... וכתבתם..." האם קלטנו שזה העיקר?? האם הפנמנו את המסר שהקב"ה רצה למקד אותנו מולו??

עם יד על הלב: לא!!!

אנחנו עדיין ממשיכים להסתובב סחור סחור... בינינו... כולנו יודעים להעריך תפילה במנין... כולנו יודעים להעריך את המצוות האהובות עלינו... את החנוכיית כסף... את הנרתיק אתרוג מכסף... את הפמוטות מכסף... את הערכים הקדושים האלו אנחנו מייקרים!! מעטרים!! ושמים אותם אחר כבוד בויטרינה!! אבל!!! בימים אלו שכולנו מתמודדים עם כל מיני התמודדויות ש... שמי מזמין לנו אותם--- אם לא הרבש"ע בכבודו ובעצמו!!!

האם אותם אנחנו גם זוכרים לשים בויטרינה??

האם העלינו על דעתנו בכלל לקחת את המסמך של החל"ת ולשים אותו בויטרינה??

האם העלינו על דעתנו לקחת את ההתמודדות מול הילד המתבגר... ומול הבוס/ית ולשים את זה בויטרינה?? מיישהו חושב על כזה דבר???

כן... את זה הקב"ה רוצה שנסנן מידי יום ביומו!!!

בני היקר: עם כל הכבוד לכל המצוות היקרות שאתה מייקר אותם... כל זה עול תורה!! אבל המצוות הגדולות ביותר מחכות לך בהתמודדויות של החיים בעצמם!!!

תקבל אותי מול הניגודים בזוגיות... מול הקורונה שכל אחד מאיתנו עובר אותה בקשיים משלו... שם!!! שם אני מזמין שתקבל אותי ותמליך אותי!! ושם עבודת ה' העיקרית שאתה עובד אותי!! בני היקר: אתה יושב ודמעתך על לחיך... למה ה' לא רוצה את התפילות שלי?? למה ה' לא רוצה את תחילת הזמן שלי?? בני היקר: אני רוצה את ההמלכה שלך!!! היא חשובה לי לא פחות!! אני רוצה שתמליך אותי בזה שאתה מקבל את הסדר יום שאני קובע אותו!! האם

אה... מה אתה אומר על הטענה שלו?? שפיר קאמר!!!

התשובה היא פשוטה מאוד: נכון... בשו"ע יש אלפי סימנים נוספים שיש בהם הרבה יותר רייעד ויש הרבה יותר מה ללמוד ומה לדעת... אבל!!!! תראה לי סימן אחד בשו"ע שמחוייבים לחזור עליו פעמיים ביום... תראה לי סימן בשו"ע שצריך לקשור אותו כל יום על היד ועל הראש ולכתוב אותו על הדלת... אז הנה!!!! את הסעיף הבודד הזה בסי"ב צריך לשנן פעמיים ביום וכל דבר אחר לא!!! על כל דף אחר בגמ' שהתעכנו עליו חודשיים בסדר עיון כמיטב המסורת הישיבתית... סו"ס אחרי חודשיים שלוש כו"ע מודו שהגיע הזמן לדפדף לדף הבא... לסוגיה הבאה... אבל על הפסוק שמע ישראל ואהבת את ה' אלוךך... זו סוגיה שכבר אלפיים שנה הקב"ה לא נותן לנו לזוז ממנה!!! הקב"ה מרתק אותנו וממקד אותנו מול המסר האחד ויחיד הזה ומכריח אותנו לא להתחמק ממנו... לא להסתובב סביבו סחור סחור...

ולא יהיה לנו תירוץ להגיד לא ידענו!!! כי אנחנו אומרים את זה פעמיים ביום!!!

לא יהיה לנו תירוץ שנוכל לומר לא ידענו מה העיקר ומה הטפל... כי... כי בדיוק בשביל לשלול את הטענה הזו... בדיוק בשביל זה!!! האייבישטער מחייב אותנו לשנן מידי יום כמה מצוות מיוחדות נצטוונו רק בשביל למקד אותנו שזו!!! זו הנקודה ולא אחרת!!

אתה מסכים בני היקר?? האם אתה מוכן להפנים שזו הנקודה?? או שאתה מתעקש להמשיך להסתובב סחור סחור ולהחליט במקומי את מה צריך לשים במרכז??

בני היקר: שים לב את מה ביקשתי ממך לשנן פעמיים ביום!! מה ביקשתי ממך לחקוק על התפילין ועל המזוזות!! הנה!!! את זה אני רוצה יותר מהכל!!!

התפילה שלך מהבית מתוך קבלה באהבה שאם זה ה' רוצה אז אני איתו... התפילה מהמקום הזה יקרה לי יותר מהתפילה הכי משוכחת ברוב עם הדרת מלך...

המאמר הזה היה ארוך! אבל מידי פעם טוב למקד את הקוראים של גיליון זה... מה העניין במסרים החוזרים ונשנים כאן... למה כ"כ חשוב לשנן את זה??

כי בינינו לבין עצמנו... כמה אנחנו רחוקים מזה???

כן... רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הירבה להם תורה ומצוות!! ה' נתן לנו הרבה מצוות!!! ולפעמים מרוב עצים לא רואים את היער... ישראל קדושים הם ומרוב שהם בהולים על המצוות ואיכפת לנו לקיים את המצוות... אנחנו לפעמים מאבדים את המיקוד ושוכחים את העיקר... כן... צריך לזכור שלמרות העול תורה שכולנו מחוייבים אליו... ישנה נקודה קודמת ששמה "עול מלכות שמים"!!! שיש לנו נטיה מובנית באישיות שלנו להסתובב סביב הנקודה הזו ולא לפגוש אותה... וכאן העבודה העיקרית שלנו!!! וצריך לזכור שזו הנקודה שלנו!! ודי... הארכנו מספיק במאמר זה... נעצור כאן...

אבל המשך אם ירצה ה' יהיה בקריאת שמע הקרובה... או בהנחת תפילין הסמוכה... או אפילו במזוזה שבחצי מטר הסמוך אליך... לך תנשק אותה ושם תמשיך להתמקד...

יתן ה' שנזכה כאן בגיליון זה להמשיך להתמקד בחובתו של יהודי!! ובפרט בתקופה זו...

להפוך את הבדיעבד ללכתחילה

מדבר על התקשורת הכתובה, הקולנוית, הרעש, הפרסומות, הופכים את האדם בכל מהותו לאיש של "שוק", לאדם של רשות הרבים. לאדם של סרטיאופלטיא שהן מפולשים מצד לצד. אין לו רגע בחייו שקט, הוא משועבד לכל מי שרוצה אותו בטלפון ולכל מי שרוצה לדעת איפה הוא ולאן הוא הולך ולמה.

כבוד עצמי פירושו של דבר, שלאדם יש דעה עצמאית. יש לו זכות לחשוב, להחליט, לרצות. כאשר האדם במודע מפקיר את המושכות מידי ונותן לכל הבלברים, הפרסומאים לנהל את חייו, לקבוע ולהחליט בשבילו מה יהיו הרגלי הצריכה שלו, מה הוא יקנה ואיפה הוא יקנה, לאן הוא יסע ומתי, כך הופכים את האדם לאיש המוני. איש שכל השיקול בחייו, הוא מה יאמרו. הוא אף פעם לא עושה מה שהוא רוצה אלא רק מה שהחברה מסכימה שהוא יעשה, בכל רגע מחייו הוא חי עם "כולם" חושב עם "כולם", הוא נוסע כי "כולם".

לצערנו תופעה זו פשתה עמוק בקרב עולם התורה. החיים בשוק עם כולם, היו חלק בלתי נפרד מכל ההוייה התורנית, יש משהו ללכתחילה ב"בדיעבד" שבו אנחנו נמצאים לגלות את תורת היחיד שלנו.

נעמיק לרגע, ברמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק דאמרו חכמים כל השונה לתלמיד שאינו הגון כאילו זרק אבן למרקוליס שנאמר: "כצורו אבן במרגמה כן נותן לכסיל כבוד", "אין כבוד אלא תורה", שנאמר: כבוד חכמים ינחלו". העולה מדבריו של תלמוד תורה לאחרים ענינו נתינת כבוד.

ביאור הדברים, במקום אחר אמרו חכמים שתלמידי חכמים דומים לדגים שבים. אחת ההבנות במאמר חז"ל זה על דגים שבים: נראה על פי דבריהם, "אין דומה טעם דג העולה באספמיא לטעם דג העולה בעכו", היינו שבים התורה, לכל תלמיד חכם יש את הטעם המיוחד שלו בתורה.

נתבונן לרגע, לכל אחד מן המפרשים שאנו עוסקים בתורתם יש טעם אחר, אינו דומה טעם רש"י לטעם תוספות ואינו דומה טעם הרשב"א לטעם הר"ן, בדף החומש יש לכל אחד מן המפרשים טעם אחר, הכלי יקר טעם אחד, והאור החיים טעם אחד, לרשב"ם ולספורנו טעם אחר, אפילו לרב אחד יש כמה תלמידים ולכל תלמיד יש קצת טעם אחר, קצת "תורה" שונה, ע"ד משל רבינו חיים הלוי הלא כל אחד מתלמידי למרות שדומים הם בדרכם, מ"מ לכל אחד דרך אחרת משלו, אינו דומה ביאור של רבי שמעון שקופ, לביאור של רבי ברוך בער, ואינו דומה טעם של הבריסקר רב, לטעם של ה"אבן האזל", למרות שכולם תלמידים של אותו הרב.

לכל יהודי יש את חלקו של בתורה, לכל תלמיד חכם יש את הגוון שלו בתורה, זו היא היחודיות שלו. חז"ל מלמדים אותנו: "כשם שאין פרצופיהן שווין כך אין דעותיהן שוות", וזהו אפילו בדעה של חולין, כל שכן וק"ו בתורה שהתורה ניתנה לכל יהודי, ולכל יהודי יש אות המכוונת כנגדו בתורה.

כי מתן תורה היה בלשון "יחיד" כמו שנאמר: "אנוכי ה' אלוקיך" - לשון יחיד, בכל פעם שיהודי עוסק בתורה הוא מצב של "ישקני מנשיקות פיהו", ונשיקה היא תמיד ביטוי של יחיד, נפרד, מיוחד רק לו, כך היא נתינת התורה וכך היא השגת התורה.

יסוד ענין הכבוד הוא היחודיות, לימוד התורה הוא הביטוי של היחודיות של האדם וממילא לימוד התורה הוא נתינת כבוד, כי כבוד פירושו יחודיות. ואין לך יחודיות גדולה יותר מחלקו וירושתו בתורה. יש לנו הזדמנות למצוץ את הסוכריה של התורה שהיא מחליפה צבעים ומחליפה טעמים ולטעם גם את הטעם שלנו. כשאנחנו תחת ההשפעה של כולם אין לנו זמן כל כך לטעום את "חלקינו" בתורה, את המקום שליבו חפץ בתורה. אולי זה הזמן. אם צריכים לדעת לצעוק בשקט, ולשתוק תוך כדי דיבור, להתבודד בתוך השוק, אנחנו נדרשים לבנות ישיבה של יחיד, מלך על מקלו להיות ברעש של בית מדרש לבד, להיות בקול תפילה וצעקה להשם גם בצרות בתינו. ומי יתן ונעשה לה' אלוקינו נחת רוח בכל המצבים והעיתים והזמנים, כמו עבד נאמן האומר הנני לכל שליחות שאליה הוא נשתלח.

איזה מחזה משובב לב הוא בתחילת הזמן לראות את בני הנעורים נוסעים עם מזודה ארוזה בלב של אמה עם כל הנשמה.

עם גמרא חדשה, עם מחברות ודפדפות חדשות, עטים מוכנים לשעת מלחמה, זמן שיעור הקדוש והנפלא, אותו הם יסכמו ירשמו, יעשו בחינה שבועית וחדשית, חזרה חדשית, חזרה שבועית, יתייגו בקלסרים את השיחות, את הועדים, את השמועס'ן.

ובעיקר עם לב חדש וטהור מלא פעימות של התחדשות, רצונות וכיסופים, זמן קיץ של ילדי כתות ח' החולמים על ישיבה קטנה ובני שעור ג' המצפים לישיבה גדולה, להתכונן למבחנים עם כל הטמון בכך והכל בסימן שאלה???

להתחיל את הזמן בבית, לא לנסוע לישיבה, כמה מוזר?! כמה משונה? כמה קשה... הבית שלנו הופך לחיידר, לישיבה קטנה, לישיבה גדולה, לכולל, לבית מדרש למקום תפלה, למקום תורה. זה חדש לנו, זה מוזר לנו, זה קשה. בלי אוירה, בלי "מצב" של בית מדרש. אפילו מאוד קשה.

אבל אסור לנו ואנחנו חייבים להתאמץ בכל הכח שה"זמן", לא יהיה זמן על מזודות. התחושה וההרגשה שהרי בין כך שיעור דרך הטלפון הוא לא שיעור, ובין כך חברותא דרך הטלפון היא לא חברותא, ושמועס במרחב הקולי הוא לא שמועס. כל אלו הם מחשבות נכונות בימים כתיקונם, הם מחשבות נכונות עד כמה שניתן לשנות את המצב.

הגדלות של יהודי והבחינה שבה אנחנו נבחנו עכשיו, היא להתאמץ ולהשתדל בכל הכח שהבדיעבד יהיה "ללכתחילה". קשה להתאמץ להתפלל כמו בישיבה, ללמוד כמו בישיבה- אבל הגישה צריכה להיות עם כל ה"ברען".

גם אם קשה ללמוד ארבע שעות ולומדים בעקבות כל המצב רק שעתים, אבל את השעתיים הללו לא ללמוד עם נעלי בית, לא ללמוד עם חמש כוסות קפה באמצע, אלא עם כל העוצמה, כאילו אנחנו נמצאים בהיכל הישיבה או הכולל, גם בטלפון אפשר להתוכח בריחא דאורייתא. יש לנו כנראה תפקיד ללכתחילה לקדש את חצרות הבתים בתפילה ואת המרחב הקולי בשיחות טלפון תורניות. כנראה הקב"ה רוצה מעמנו עבודה מיוחדת: "אהל שכן באדם", אהליך יעקב משכנותיך ישראל שהם הבתי כנסיות ובתי מדרשות- הם אנחנו, הבית שלנו הופך להיות היכל התורה, תפקידנו לגלות את תורת היחיד שלנו, אין זה דיעבד אלא יש בזה משהו של ללכתחילה. היסוד הוא אין כבוד אלא תורה, הדרך לרכוש תורה היא להיות איש של "כבוד", אדם שאינו נכבד אינו שייך לתורה.

ומדוע? כי כבוד הוא ביטוי ליחודיות. ככל שאנחנו מייחדים את האדם כך אנחנו מכבדים אותו יותר, אם דרך משל, נשאל מה אתה אומר על הבעל תפילה הזה- והתגובה תהיה מיוחד ביותר, אזי כבדנו אותו. אבל אם התגובה תהיה 'ראינו כבר בעלי תפילה כאלה' אזי חללנו את כבודו.

הוא אומר: מכובד הוא יחיד. היחיד אינו זקוק להמונים, אינו זקוק לרעש ולפרסומות, יש לו עולם שלם משל עצמו. הוא יכול להיות שקוע בלימוד לבד, הוא יכול להתפלל עם התלהבות לבד. צדיקים אמרו שיהודי צריך לדעת לצעוק בשקט, להיות כפוף תוך כדי עמידה זקופה, להתבודד בין אנשים, כל זה בשביל לבנות עולם "פנימי" שכל החיצוניות אינה נוגעת אליו. מעלתו של רבי עקיבא שעל ידה זכה לתורה כי היה "צנוע ומעלי" הוא נהיה הרבי של תורה שבעל פה, משה רבינו רואה אותו כאדם שעל ידו ראויה התורה להתנתן. מהי מעלתו? "צנוע ומעלי", אדם פנימי, איש יחיד. לא המוני. "את צנועיה חכמה" מי שחי בשוק, חי בעולם הסותר את המושג "צניעות". הכל מפורסם, הכל המוני, הכל צועק ורועש. בדרך זו לא שייך להיות בן תורה.

לתורה צריכים נכבדות והצניעות היא שורש כל נכבדות.

הדבור האין סופי שקיים בעולמינו, שמשום מה קורים לו "תקשורת" אין בינו ובין תקשורת ולא כלום, הדבור של ימינו אינו מחבר בני אדם, אף אחד אינו שומע את השני, כולנו נמצאים במצב של: "אידי דטרדלמיפלט לא בלע", אנחנו מדברים כמו שכל המכשירים מדברים. הכל מדבר היום, האוטובוס, התחנה, הרכבת, המצלמה, המחשב, הגי פי אס, הפלאפון, וכו' זו היא התקשורת המדוברת. מי

